

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Ndc/6/2025
Identifikačné číslo spisu:	6124361869
Dátum vydania rozhodnutia:	27.03.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Mario Dubaň
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:6124361869.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu E. F. Č., narodeného XX. S. XXXX, Z., Q. XX, zastúpeného advokátskou kanceláriou K U B | A K s. r. o., Košice, Werferova 1, IČO: 55 642 250, proti žalovanej obchodnej spoločnosti KOOOPERATIVA poisťovňa, a. s. Vienna Insurance Group, Bratislava, Štefanovičova 4, IČO: 00 585 441, o zaplatenie 445,47 eura s príslušenstvom, vedenom na Mestskom súde Bratislava IV pod sp. zn. 52C/117/2024, o návrhu žalobcu na prikázanie sporu inému súdu z dôvodu vhodnosti, takto

rozhodol:

Návrhu na prikázanie sporu z dôvodu vhodnosti vedeného na Mestskom súde Bratislava IV pod sp. zn. 52C/117/2024 Mestskému súdu Košice n e v y h o v u j e.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Banská Bystrica postúpil spor vedený v upomínacom konaní v zmysle zákona č. 307/2016 Z. z. o upomínacom konaní a o doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 307/2016 Z. z.“) pod sp. zn. 15Up/4/2024 Mestskému súdu Bratislava IV podľa zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“). Postúpenie sporu odôvodnil tým, že podľa § 10 ods. 3, resp. § 14 ods. 3 zákona č. 307/2016 Z. z. mu žalobca doručil v zákonnej lehote návrh na pokračovanie v konaní na príslušnom súde.

2. Žalobca v písomnom podaní zo 04. decembra 2024 s odkazom na ustanovenia § 13 a § 19 ods. 1 písm. b), písm. d) CSP namietal miestnu nepríslušnosť Mestského súdu Bratislava IV; tvrdil, že je fyzickou osobou - spotrebiteľom, ktorá má trvalý pobyt v obvode Mestského súdu Košice a skutočnosť, ktorá zakladá nárok na náhradu škody nastala v Košiciach, preto nemal nikdy v úmysle podať žalobu na Mestskom súde Bratislava IV. Uviedol, že pokiaľ jeho námietke miestnej príslušnosti nebude vyhovieť, podáva v súlade so zásadou ochrany spotrebiteľa a efektivity konania návrh na prikázanie sporu Mestskému súdu Košice z dôvodu vhodnosti podľa § 39 ods. 2 CSP, ktorý odôvodnil svojim vekom a zdravotným stavom.

3. Mestský súd Bratislava IV v písomnom podaní z 28. januára 2025 oznámil žalobcovi, že na ním uplatnenú námietku miestnej nepríslušnosti nebude prihliadať; v oznámení objasnil, že ustanovenie § 19

CSP umožňuje žalobcovi vybrať si medzi všeobecným súdom žalovaného upraveným v § 13 CSP a všeobecným súdom žalovaného upraveným v § 19 CSP. Právo patrí žalobcovi do podania žaloby. Po podaní žaloby už vykonanú voľbu nemožno meniť a že možnosť voľby medzi všeobecným súdom a súdom daným na výber patrí výlučne žalobcovi. Žalobca sa príslušnosti danej na výber nemusí v žalobe samotne výslovne dovoľávať, ale je povinný v žalobe uviesť skutočnosti rozhodné na posúdenie príslušnosti. Mestský súd Bratislava IV ďalej ozrejmil, že žalobca v danom prípade podal žalobu na Okresný súd Banská Bystrica, nakoľko na upomínacie konanie je kauzálny príslušný Okresný súd Banská Bystrica. Ak bol proti platobnému rozkazu podaný odpor, Okresný súd Banská Bystrica vyzve žalobcu, aby podal návrh na pokračovanie v konaní. Ak žalobca takýto návrh podá, Okresný súd Banská Bystrica vec postúpi súdu príslušnému v zmysle CSP, na ktorom sa vo veci bude ďalej konať. Mestský súd Bratislava IV v tejto súvislosti zdôraznil, že v prípade takéhoto postupu mohol žalobca uviesť buď do žaloby alebo do návrhu na pokračovanie v konaní, podľa ktorého ustanovenia CSP si vyberá príslušnosť pre civilné sporové konanie; pokiaľ tak neurobil najneskôr v návrhu na pokračovanie v konaní podľa CSP, Okresný súd Banská Bystrica správne postúpil spis podľa §§ 13 a 15 CSP, nakoľko žalovaná poisťovňa má sídlo v Bratislave. Z týchto dôvodov na námietku nepríslušnosti súdu uplatnenú žalobcom až v písomnom podaní z 28. januára 2025 neprihliadol.

4. Žalovaná v písomnom vyjadrení k námietke miestnej príslušnosti Mestského súdu Bratislava IV a postúpeniu sporu na Mestský súd Košice uviedla, že súhlasí s postúpením veci na Mestský súd Košice. K návrhu na príkazanie sporu Mestskému súdu Košice z dôvodu vhodnosti sa nevyjadřila.

5. Mestský súd Bratislava IV za všetkých týchto okolností predložil vec Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) na rozhodnutie o návrhu žalobcu na príkazanie veci Mestskému súdu Košice z dôvodu vhodnosti (§ 39 ods. 2, ods. 3 CSP).

6. Podľa § 39 ods. 2, ods. 3 CSP na návrh ktorejkoľvek zo strán možno spor prikázať inému súdu tej istej inštancie aj z dôvodu vhodnosti. O príkazaní sporu rozhoduje súd, ktorý je najbližšie spoločne nadriadený príslušnému súdu a súdu, ktorému sa má spor prikázať.

7. Podľa Čl. 6 ods. 1, ods. 2 Základných princípov CSP strany sporu majú v konaní rovné postavenie spočívajúce v rovnakej miere možností uplatňovať prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem prípadu, ak povaha prejednávanej veci vyžaduje zvýšenú ochranu strany sporu s cieľom vyvažovať prirodzene nerovnovážne postavenie strán sporu. Súd zohľadňuje špecifické potreby strán sporu vyplývajúce z ich zdravotného stavu a sociálneho postavenia.

8. Najvyšší súd ako súd najbližšie spoločne nadriadený Mestskému súdu Bratislava IV a Mestskému súdu Košice, posúdil opodstatnenosť dôvodov návrhu na príkazanie veci inému súdu z dôvodu vhodnosti a dospel k záveru, že návrhu nie je možné vyhovieť.

9. Príkazanie (delegácia) veci z dôvodu vhodnosti predstavuje výnimku z práva strany civilného sporového konania (účastníka civilného mimosporového konania) na zákonného sudcu (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky), ako aj výnimku zo zákonom definovaných kritérií miestnej príslušnosti súdu. Účelom inštitútu delegácie z dôvodu vhodnosti je predovšetkým zabezpečenie hospodárnosti civilného sporového (mimosporového) konania alebo jeho zrýchlenie. Dôvody delegácie môžu mať v praxi rozmanitú povahu, najmä však osobnú, zdravotnú, sociálnu či finančnú. Vzhľadom na charakter delegácie ako výnimky zo zásady, že vec prejednáva a rozhoduje súd, ktorého príslušnosť vyplýva zo zákonom stanovených kritérií, musí mať však aj dôvod delegácie vždy výnimočný charakter a iba samotný problém spočívajúci v prekonávaní väčších vzdialeností, či vynaloženia väčších výdavkov za účelom dostavenia sa na spor možno považovať za bežné a nemôžu byť bez ďalšieho dôvodom príkázania veci inému súdu. Vzhľadom na charakter delegácie ako výnimky zo zásady, že vec prejednáva a rozhoduje súd, ktorého príslušnosť vyplýva zo zákonom stanovených kritérií, musí mať aj dôvod delegácie vždy výnimočný charakter.

10. S poukazom na uvedené prichádza aplikácia ustanovenia § 39 ods. 2 CSP do úvahy len vtedy, ak sú

pre to dané dôležité dôvody. Úvaha súdu o vhodnosti delegácie preto zahŕňa posúdenie predmetu konania i pomerov subjektov na oboch procesných stranách, pričom na pomery subjektu, ktorý delegáciu navrhuje, možno prihliadnuť len ak ich zohľadnenie nebude mať negatívny dopad na ostatné subjekty konania. Podstatný význam má i stanovisko ostatných subjektov konania.

11. Podľa názoru najvyššieho súdu špecifiká daného prípadu navrhovanú delegáciu veci neopodstatňujú. Dôvody uvádzané žalobcom (zdravotný stav a vek t. j. 79 rokov) bez ďalšieho nezodpovedajú kritériám, ktoré by bolo možné relevantne zohľadniť pri prelomení práva sporových strán na zákonného sudcu a uvažovaní o prikázaní sporu inému súdu. Na zohľadnenie špecifických potrieb strán sporu vyplývajúcich z ich zdravotného stavu a sociálneho postavenia (čl. 6 ods. 2 CSP) by musel obsah spisu dávať podklad pre taký záver o zdravotných problémoch žalobcu, ktoré by napr. potvrdzovali priamo lekárske správy o jeho vážnych zdravotných komplikáciách, ktoré mu objektívne neumožňujú dostaviť sa na Mestský súd Bratislava IV. Neostáva preto iné ako konštatovať, že žalobca neunesol dôkazné bremeno týkajúce sa ním tvrdených osobitostí súvisiacich s jeho nepriaznivým zdravotným statusom a teda, že žalobcom tvrdené špecifiká neboli preukázané. Problémy súvisiace s prekonávaním väčších vzdialeností či vynaložením vyšších výdavkov za účelom dostavenia sa na súd sú vo všeobecnosti skôr bežné a nemôžu byť bez ďalšieho dôvodom na prikázanie veci inému súdu (sp. zn. 3Ndc/1/2011). Žalovaná v písomnom vyjadrení k návrhu na prikázanie veci Mestskému súdu Košice z dôvodu vhodnosti nezaujala žiadne stanovisko, ktorú skutočnosť najvyšší súd zohľadnil ako ďalšiu okolnosť svedčiacu v neprospech návrhu žalobcu.

12. Možno tak konštatovať, že medzi tvrdeným zdravotným stavom (vekom) žalobcu a hospodárnosťou, či rýchlosťou konania žalobca nedeclaroval existenciu žiadnej takej príčinnej súvislosti, ktorá by zakladala splnenie zákonných podmienok pre prikázanie veci inému súdu z dôvodu vhodnosti. Problémy (zdravotné, sociálne, finančné nevynímajúc) súvisiace s prekonávaním väčších vzdialeností či vynaložením vyšších výdavkov za účelom dostavenia sa na vecne a miestne príslušný súd, sú vo všeobecnosti skôr bežné a sami osebe neodôvodňujú prikázanie sporu inému súdu. Strana (účastník) má totiž právo zvoliť si v konaní zástupcu, ktorý je oprávnený na všetky úkony, ktoré môže v konaní urobiť strana (účastník) (§ 89 ods. 1 v spojení s § 92 ods. 1 a 2 CSP). Najvyšší súd taktiež poukazuje na § 104 ods. 1 CSP, podľa ktorého procesný úkon, ktorý by súd mohol vykonať len s ťažkosťami alebo so zvýšenými, neúčelnými trovami, alebo ktorý v jeho obvode nemožno vykonať, vykoná na dožiadanie iný súd. Súd zároveň môže výnimočne z dôvodov hospodárnosti strane uložiť, aby na otázky o tvrdených skutočnostiach odpovedala písomne, ak možno predpokladať, že tento postup bude dostatočný (§ 195 ods. 3 CSP).

13. Summa summarum dôvody uvádzané žalobcom nevykazujú charakter takej výnimočnosti, aby bolo možné návrhu žalobcu vyhovieť. Akceptáciou jeho návrhu bez existencie okolností výnimočnej povahy, by došlo k porušeniu ústavne zaručených zásad, podľa ktorých nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi a príslušnosť súdu ustanoví zákon (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky). Žalovaná v písomnom vyjadrení k návrhu na prikázanie veci Mestskému súdu Košice z dôvodu vhodnosti nezaujala žiadne stanovisko.

14. Najvyšší súd Slovenskej republiky na uvedenom základe dospel k záveru, že nie sú splnené podmienky pre prikázanie veci inému súdu z dôvodu vhodnosti v zmysle § 39 ods. 2 CSP a preto návrhu nevyhovel.

15. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.